

Modul 2.

Hvordan praktisere transhumans

Innhold

1. Forflytte dyr gjennom ulike landskaper
2. Multifunksjonalitet knytter sammen økonomiske aktiviteter og skaper synergier
3. Transhumans og utfordringer
4. Utdanning i transhumans

Transhumans, som er en tradisjonell måte å flytte husdyr gjennom ulike landskaper, skaper en rekke interaksjoner mellom menneske og natur, noe som gjenspeiles i mange tradisjoner og et stort mangfold av produkter. Modulen gir et innblikk i økonomiske aktiviteter knyttet til transhumans som skaper synergier mellom bærekraftig arealbruk og bevaring av biotoper, forvaltning av vannforsyning, matproduksjon av høy kvalitet og rekreasjonsfasiliteter. En liste over ulike utdanningsstilbud viser mulighetene for (selv)studier i et europeisk perspektiv og gjør opplærings- og utdanningsmaterialet internasjonalt.

1. Forflytte dyr gjennom ulike landskaper

Forflytning av beitedyr er en praksis som omfatter mennesker og dyr og som interagerer med ulike typer miljøer og landskaper. Transhumans er spesielt viktig for å opprettholde landskapstyper som alpine grasmarker og lyngheier. Transhumans har økonomiske og sosiale fordeler for innbyggerne, bidrar til forvaltningen av beskyttede biotoper og til å opprettholde landskapets karakter. Følgende [transhumanslandskaper](#) kan nevnes:

Seter-/stølslandskap (engelsk 'alp'): Seter-/stølslandskaper er vidstrakte områder med høyfjellsbeite/alpin beitemark. Seterlandskapet omfatter flere setre og inkluderer bygninger der buedeier og gjeter oppholder seg i flere måneder. Det engelske begrepet 'alp' er dessuten et synonym for allmenning i fjellet. Seterdrift foregår mellom minst to forskjellige høyder, i Sveits opptil fire. Langdistanseforflytningen foregår to ganger i året mellom et permanent bosted (gård) og et bosted som bare brukes deler av året (seter). Etter ankomst ved seteren skjer den daglige forflytningen rundt seteren. Pga. et økende antall rovdyr har gjetere blitt gjeninnført i noen fjellområder.

Allmenning: Allmenninger er områder som brukes av et lokalsamfunn fra en eller flere kommuner eller av (alle) bønder i et område. Allmenninger finnes for eksempel i fjellområder, og kan ligge i nærheten av landsbyer. Noen ganger omfatter allmenninger også (små) skoger. Allmenninger er ikke en spesifikk landskapstype, men en juridisk enhet. Allmenninger har vært grunnleggende for transhumans, men er i ferd med å forsvinne.

Montado, Dehesa: Dehesa (spansk) eller Montados (portugisisk) er beiteskog i middelhavsområdet som består av stedeigne trær som steineik, korkeik og gressletter. Kronedekningen er åpen, men gir skygge, mens gressmarkene gir fôr. Dehesa eller Montados er landskaper med høyt biologisk mangfold. Dehesa eller Montados nådde sitt største omfang med veksten av langdistanse transhumans. Grisene som brukes til å produsere skinken Jamón Ibérico de Bellota får minst 40 % av sin vekt fra eikenøtter (bellota betyr 'eikenøtt') og urter.

Lynghei: Lyngheier er utstrakte, udyrkede beitemarker. Podsol er det typiske jordsmonnet. Vegetasjonen domineres av dvergbusker, lavtvoksende eik og einer. Lyngheier er generelt varmere og tørrere enn myrer. Lyngheier forekommer langs kysten (f.eks. ved Middelhavskysten), på slettelandet (f.eks. i Tyskland) og i høyfjellet (f.eks. i Frankrike). Landskapet holdes åpent ved hjelp av beite og, i noen tilfeller, kontrollert brann.

Diker: Diker er menneskeskapte barrierer langs elver og spesielt langs kysten for å beskytte land og bosetninger mot vann. Sau er nødvendig for å vedlikeholde dikene, holde gresset kort og jorden kompakt.

Tabell 1. Egenskaper ved transhumans

	Seter/Støl	Montado/Dehesa	Lynghei	Diker
Type transhumans	Vertikal	Horisontal	Horisontal	Horisontal
Produkter	Melk, ost, kjøtt Landskap som er attraktive for turister Landskapsskjøtsel	Velkjente lokale produkter, f.eks. kjøttprodukter Landskapsskjøtsel	Honning, kjøtt Landskap som er attraktive for turister Landskapsskjøtsel	Vern mot oversvømmelse Landskapsskjøtsel
Typisk husdyrhold	Storfe, sauer, geiter	Gris, storfe (Spania), sau (Hellas)	Sau, ofte spesielle raser	Sau
Casestudier	AT01, FRO1, GRO1, GRO3, GRO4, GRO5, NO1, NO02, NO04, NO05	ES01		DE03

2. Multifunksjonalitet knytter sammen økonomiske aktiviteter og skaper synergier

Transhumans er en multifunksjonell aktivitet. Derfor er samarbeid med andre yrker mer enn velkomment for å øke fordelene for alle aktører (bønder, budeier, gjetere osv.) og samfunnet. Multifunksjonalitet er ofte avhengig av at familiemedlemmer er involvert. Multifunksjonalitet kan omfatte:

- Melke- og osteproduksjon:** typisk for vertikal transhumans; melk produseres i alle casestudier; se følgende casestudier for eksempler på osteproduksjon: DE01, GRO5, NO1, NO02, NO04, NO05, SK02
- Kjøttproduksjon og -foredling:** typisk for horisontal transhumans; se følgende casestudier for eksempler på kjøttproduksjon: DE01, DE03, FRO1, FRO3, GRO1, GRO3, GRO4, GRO5, HU01, ITO1, NO02
- Turisme:** direkte salg, catering, overnatting, guiding; se følgende casestudier og et ekstra eksempel fra Slovakia for eksempler på turisme: AT01, NO02, NO04, NO05, gazdovsky-dvor.com/activity-pre-navstevnikov.xhtml

- **Undervisning:** på gårder og under forflytning; spesielt urban transhumans spiller en viktig rolle i å etablere relasjoner mellom barn og dyr (hvor kommer maten fra) og av terapeutiske grunner (å kjærtregne dyr kan bidra til å overvinne angst osv.); se følgende casestudier for eksempler på undervisning: [FR2](#), [FRO3](#), [ESO1](#), [NOO2](#), [NOO4](#), [NOO5](#), [SKO2](#)
- **Ullprodukter:** skinn, ull, isolasjonsmateriale, pellets, gjødsel, polymerfiberkompositter eller sorbent (for rensing av vannforurensning), keratin og keratinderivater (for proteinbaserte biomaterialer for regenerativ medisin og kosmetikk); i mange land anses saueull som avfall (se faktaark om saueull); se følgende casestudier og et ekstra eksempel fra Slovakia for eksempler på ullprodukter [FRO2](#), [FRO3](#), sk-sk.facebook.com/Farma-Roziak-180127102095214
- **Landskapsskjøtsel:** En høy grad av biologisk mangfold kan bare opprettholdes hvis landskapene holdes åpne. Stadig flere land, regioner eller naturvernorganisasjoner har opprettet programmer for å ansette og lønne transhumansutøvere; se følgende casestudier for eksempler på betalt landskapsskjøtsel: [DEO1](#), [DEO3](#), [FRO1](#), [FRO2](#), [HUO1](#), [SKO3](#)
- **Organisering av og/eller deltakelse i festivaler**
- **Såpeproduksjon av sauemelk**

3. Transhumans og utfordringer

Denne delen tar for seg utfordringer som er felles for alle EU-landene, og setter søkelyset på landspesifikke utfordringer. Nettverksbygging og deling av erfaringer og kunnskap gjennom god praksis eller utvekslingsplattformer kan være nyttig for å løse utfordrende situasjoner.

Vanskelig tilgang til land, manglende og/eller ikke sammenhengende beiteområder og begrensninger for forflytning til fots gjennom bosettinger fastsatt av kommuner

Mye byråkrati (skjemaer på flere sider, gatekryssinger må registreres flere dager/uker i forveien, stadig flere administrative oppgaver krever tilgang til internett og datamaskin)

Tiltak:

- Bosetninger: Nasjonal lovgivning må fastsette regler for forflytning til fots i rurale områder. Reglene må være de samme for alle kommuner.
- Veier: Ved sterkt trafikkerte veier må det installeres skilt og/eller andre former for trafikkregulering og kryssingsmuligheter.
- Reguleringer for å løse interessekonflikter må implementeres i areal- og byplandokumenter eller andre strategiske plandokumenter.

Marianna Fabbriozoli, 2022, Padua/IT

Tiltak:

- Regelmessige workshoper for nasjonale organer, bønder og andre organisasjoner som driver med transhumans, for bedre kommunikasjon, utveksling av kunnskap og løsninger for å forenkle byråkratiet og tilpasse den til mangfoldet i transhumans.
- Forenklingen av administrasjonen må tas opp på nasjonalt nivå under tilsyn av kompetente EU-organer, f.eks. kan et spørreskjema som er utformet av det relevante EU-organet og tilpasset til den nasjonale situasjonen av nasjonale organer, brukes til å identifisere og løse problemer med høyt byråkrati.

Manglende nettverksbygging og samarbeid

Tiltak:

- Løsningene kan være integrert i utdanningsprosjekter eller andre prosjekter.
- Regelmessige workshops med transhumansutøvere for kommunikasjon, utveksling av kunnskap og løsninger, der ulike organer og nivåer inviteres, avhengig av tema, f.eks.:
 - Bønder, lokale butikkeiere, restauranter
 - Partnere som tilbyr finansiering og tilskudd, og som har oversikt over nasjonal finansiering og EU-finansiering
 - Studenter/elever og deres lærere
 - Grupper på sosiale medier (f.eks. WhatsApp/Facebook) for å utveksle erfaringer, stille spørsmål og lære av andres erfaringer.
- Gi økonomiske midler til personer som er dedikert til å legge til rette for utveksling mellom ulike interessegrupper.

Økende utfordringer med turister og andre friluftslivsutøvere (nærmer seg flokker, spesielt med nyfødte; ulykker med gjeterhunder)

Tiltak:

Informasjon om gjeterhunder:

- Skilt med informasjon om hundene langs stier og ved inngangen til verneområder.
- Apper som også fungerer offline (på grunn av svakt signal i avsidesliggende fjellområder) med kart som viser posisjonen til flokker med hunder. Denne løsningen krever at transhumansutøvere kontinuerlig oppdaterer hvor flokken deres befinner seg.
- Informasjon kan integreres i undervisningsmateriale og materiale om 'hvordan man skal oppføre seg i naturen', som av og til tilbys på flyplassene.
- Flyers ved turistattraksjoner, overnattingssteder og ved turistinformasjonspunkter.

Det ble arrangert en workshop hos det slovakiske miljøbyrået i Banská Bystrica for å få større gjennomslagskraft for TRANSFARM-prosjektet. Det var et svært vellykket arrangement. (Martina Slámová, 2023)

Kilde: Regionen Savoie i Frankrike

Økende problemer med rovdyr (bjørn, ulv, gaupe)

Tiltak:

Angrep fra rovdyr kan bare delvis elimineres. Hvis vi ønsker å bevare landskap med husdyr som beveger seg fritt uten elektriske gjerder, er det viktig

- å ha et stabilt nettverk av oppdrettere av sertifiserte gjeterhunder. De beskytter flokkene om natten i en hundebevoktet innhegning og på beite når dyrene går fritt.
- å installere avskrekkende tiltak. Kombinert med tilstedeværelsen av en voksen og erfaren gjeterhund er dette en svært effektiv beskyttelse av husdyr.
- I tillegg må det i noen land utvikles andre nasjonale løsninger.

Martina Slámová, 2023, Silica Plateau i det slovakiske karstfjellet /SK

Manglende anerkjennelse (fra innbyggere og administrasjonen)

Tiltak:

Det finnes ulike tilnærminger:

- I rurale områder kan man øke bevisstheten med skilting langs turstier og agroturisme (som involverer turister i transhumansaktiviteter).
- Markedsføring av produkter og tjenester gjennom ulike medier.
- Innføring av transhumans i skolens læreplaner (geografi, landbruk, økologi).
- Museer, utstillinger og festivaler for å øke bevisstheten om transhumans og å vise frem kvalitetene og ferdighetene til transhumansutøvere.
- Invitasjon av transhumansutøvere til (internasjonale) messer.

© Bergeries en ville.

Manglende kompetanse på grunn av manglende utdanningsmuligheter, manglende kunnskapsoverføring og utenlandske gjeter

Tiltak

- Etablere transhumanskoler der de ikke finnes.
- Øke bevisstheten ved å dele informasjon (lenker på internett) om eksisterende yrkesrettet utdanning og opplæring (formell og uformell), skoler og yrkesopplæringscentre, lokale aksjonsgrupper og ikke-statlige organisasjoner som er engasjert i temaet.
- Opplæringskurs finansiert av Det europeiske sosialfondet (ESF) for voksne som ønsker å bli transhumansutøvere. ESF er en felles ordning for tilskudd i Slovakia, hovedsakelig for å forbedre sysselsettingen i distriktene.
- Bruk ERASMUS+ eller andre typer mobilitetsstipend for studenter for å lære av god praksis i ulike regioner og land.

IL PASTORE È UN GUARDIANO DI FUTURO

Corso di formazione online per riflettere su pastoralismo, salvaguardia e rigenerazione dei territori

// febbraio - aprile 2022 h 16/18.30

PROGRAMMA

14/2/22
PRESENTAZIONE, a cura di MARIA ANTONELLA ANGERILLI - Dirigente scolastica IIS "G. Garibaldi", Macerata; PROLO COPPINI - Istituto storico Macerata-Carabinieri Militari di Stato

14/3/22
PASCAGLI STORIE E PATRIMONI BIO-CULTURALI DEL PASTORALISMO
LETIZIA BINDI - Università degli Studi del Molise
MARCIO GIOVANNOLI - Università degli Studi di Comerio

21/2/22
SERVIZI ECO-SISTEMICI E RAPPORTI COL TERRITORIO
LUCA BENTIGLIANI - Università degli Studi di Torino
ANTONELLO FRANCA, ricercatore del CNR Sardegna
PASQUALE D'OTTAVIO - Università dell'Insubria del Lago Maggiore

28/2/22
PASTORALE E AGRICOLTURA SOSTENIBILI
MONTAGNA E PIANURA, VIE D'ERBA E TUTELA DEL PATRIMONIO PASTORALE
AUGUSTO CILIFFETTI - Università Di-Bionica della Marche
MARCIO MORONI - Università Politecnica delle Marche

7/3/22
BIODIVERSITÀ, SAPERI ZOOTECNICI, RELAZIONE INTERSPECIFICA, SCIENZE ANIMALI
FABIO FILLA - Università degli Studi del Molise
ALESSANDRO ROSSETTI - Biologo del Parco Nazionale del Matese

14/3/22
POLITICHE E DIRITTI DELLA PASTORIZIA
LINA CALANDRA - Università degli Studi de L'Aquila
GIANNANDREA MEMONI - Geomista e autore del volume "Tassoli di carta"

4/4/22
MULTIFUNZIONALITÀ DELLE AZIENDE E TURISMO ESORTO ALLA PASTORIZIA
ANGELO BELLIQUANO - Università degli Studi del Molise
BILANCIO E PROSPETTIVE DEL CORSO, a cura di LETIZIA BINDI, MARVALISA CESANA - Istituto storico Macerata, GRAZIA DI PETTA - IIS "G. Garibaldi" Macerata

Lave markedspriser

Tiltak

- Direkte salg på gården gir ofte høyere priser.
- Salg av produkter til/på regionale butikker.
- Direkte salg til turister og turgåere, f.eks. ved taubaner, tog- eller bussholdeplasser, kryssinger av mye brukte turstier, leskur (hvis de ikke ligger for avsides).
- Direktesalg på gårdene er begrenset pga. avstanden til mange gårder, men det kan være interessant for turister og turgåere som er 'gastronauter' (Slow Food).
- Regionale butikker har høyere priser, men både innbyggere og turister vet at produktene er av høyere kvalitet. De er ofte villige til å betale for sunne gårdsprodukter og til å støtte lokalt landbruk.
- Øke bevisstheten om landbruksprodukter (begynn med undervisning i grunnskolen), og markedsfør dem også i offentlige medier.
- Endre EU-lovgivningen for å legge til rette for bruk av regionale produkter i offentlige kantiner (skoler, universiteter, bedrifter).

Martina Slámová, 2023, gården Turček/SK

Alexandra Kruse, kjøleskap ved et meieri for selvbetjening, sveitsiske alper 2023

Alexandra Kruse, kjøleskap og liten butikk for selvbetjening med regionale produkter ved en taubanestasjon, sveitsiske alper 2023

Ull har mistet verdi og brukes i dag ikke effektivt i industrien. Den regnes som avfall. Behandlingen av ull er utilstrekkelig, og derfor har ullforedling nesten forsvunnet i noen (europeiske) land.

Tiltak

- Videreføring av tradisjonell ullforedling som en attraksjon for turister og i opplæringsøyemed for å opprettholde historisk kunnskap og tradisjoner og for å støtte regional identitet. Folk som bevarer og deler denne kunnskapen, må få betalt, enten i form av inngangspenger eller statlig støtte.
- Fremme innovativ bruk av ull i bygg og anlegg (tak- og fasadeisolasjon), i farmasøytisk industri og velværebransjen, som miljøvennlig emballasjemateriale, gjødsel, pellets osv.
- Støtte lokale, regionale og nasjonale foredlingsaktiviteter.
- Endre EU-regelverket.

For informasjon om ull og behandlingsalternativer, se [TRANSFARMs faktaark om ull](#).

Martina Slámová, 2023, Zvolen – Môtová. Roziak-gården/SK

Inntekten er utilstrekkelig til å brødfø en familie

Tiltak

Multifunksjonalitet – etablering av ulike aktiviteter – kan være en løsning:

- Det er f.eks. mulig å kombinere birøkt og transhumans med geiter. Biprodukter er verdifulle og lette å omsette.
- Transhumans kan støttes av nasjonale og europeiske midler for å sikre en forvaltning av vernete biotoper.
- Et eksempel på multifunksjonalitet fra den polske delen av Karpatene er «wypas kulturowy» – en kulturell-sosial-økonomisk modell for fjellandbruk. Hovedmålet med dette samarbeidet mellom naturvern, landskapsforvaltning, økonomi og vedlikehold av lokal kultur- og naturarv er å bevare kulturen.

Martina Slámová, 2023, Biofarmen i Silická Jablonica, SK

Manglende bosteder for gjeterne under forflytningen

Tiltak

- I Frankrike stiller enkelte kommuner moderne campingvogner/hytter til disposisjon for sesongarbeidere og elever ved videregående yrkesskoler. De har solcellepaneler og vaskemuligheter, og kan om nødvendig transporteres med helikopter.
- Denne typen bosted innebærer en rekke bekvemmeligheter, inkludert vannforsyning, strøm og internetttilgang, dvs. et komfortabelt sted å bo. Studenter kan teste et slikt moderne mobilt hus i løpet av studietiden for å øve til et yrkesliv på en gård som driver med transhumans.

Pierre-François Toulze, Praloubeau/FR 2022

Manglende innovasjon på setrene

- Fjellhytter kan trenge moderne utstyr. Små investeringer (f.eks. solcellepaneler, små vindturbiner) kan være til stor hjelp for avsidesliggende setre. Det er mulig å få økonomisk støtte fra programmer for bygdeutvikling.
- I Slovakia ble det gitt støtte gjennom [Rural Development Program 2014-2022](#) (tiltak 6.1 og 6.4).
- I Frankrike har noen bedrifter, som bruker transhumanslandskapet til å reklamere for produktene sine, finansiert innredningen av fjellhytter.

Martina Slámová, 2023, Jasov-plataet i det slovakiske karstfjellet /SK

Mangel på vann i naturlig tørre områder er et stort problem i enkelte landskap, hovedsakelig i karstområder. Mangel på vann gjør noen beitemarker ubrukelige

Tiltak

- Revitalisering av (historiske) vannressurser (se bildet) og transport av vann til beitemarker med kjøretøy.
- Opprettelse av nye vannmagasiner som holder på vannet i landskapet og forebygger flom. Flere tilskuddsordninger støtter slike tiltak: Programmer for bygdeutvikling, INTERREG, LIFE+.

Martina Slámová, 2023, Lizard Lake – en vannressurs for gårdene på Silica-plataet i det slovakiske karstfjellet /SK

Beiteområder som er overgrodd med busker har mindre gress og gjør det enklere for ulven å angripe husdyrene

Tiltak

- Regelmessig rydding av beiteområder er et effektivt forebyggende tiltak mot rovdyrangrep, hovedsakelig fra ulv.
- Beitemarker kan for eksempel ryddes av studenter som en del av vanlige opplæringskurs på gårder eller ved hjelp av tekniske hjelpemidler.
- Biomasse fra busker og unge trær egner seg godt til produksjon av fornybar energi. Det er derfor mulig å inngå en avtale med biomasseforedlingsbedrifter om å hogge busker og transportere biomasse til kraftproduksjonsanlegget.
- Flokker av ulike typer beitedyr garanterer en mer homogen rydding av beitemarkene.

Hestene har ryddet alle buskene som selv geitene ikke ville spise, og som du fortsatt kan se til venstre. Olestøl-NO, Alexandra Kruse, 2022

4. Utdanning i transhumans

Opprettelse av spesielle skoler for gjeting/transhumans støttes av [Europaparlamentet i en rapport fra 2018](#). Gjeterskoler med fokus på transhumans skal opprettes i de medlemsstatene der denne typen praksis er vanlig. I tillegg til å støtte generasjonsskifte på gårder med husdyrhold, vil utdanningen styrke anerkjennelsen av det tradisjonelle gjeteryrket. Utdanningssituasjonen varierer mye mellom de ulike europeiske landene. Mens f.eks. Spania og Frankrike har et velutviklet system med gjeterskoler, har andre land bare én eller noen få skoler som inkluderer transhumans i studieprogrammene sine (f.eks. Slovakia og Tyskland). Selv modellundervisning og opplæring på gårder kan stå i skarp kontrast til den virkeligheten studentene møter etter endt utdanning. Undervisning preget av lek og interaksjon,

f.eks. i form av konkurranser bidrar til å forbedre kvaliteten på studentenes læring og forberede dem på arbeidslivet. ERASMUS+-mobilitetsprogrammet finansierer sommerleirer for studenter. Studenter og transhumansutøvere som ser etter eksempler på god praksis fra ulike land, vil finne inspirasjon i [TRANSFARM-casestudiene](#). Sist, men ikke minst, er praktisk trening på beite i løpet av en sommersesong svært viktig for studenter. De trenger å teste virkelige forhold på en seter.

Dette er en oversikt over gjeterskoler og skoler som inkluderer transhumans i sine studieprogrammer fra landene inkludert i prosjektet.

Østerrike ▼	
Gjeterskole eller skole med studieprogram som inkluderer transhumans	Ikke noe offisielt VET-tilbud.
Navn på kurs eller studieprogram	Informasjon om hvordan man blir gjeter i Østerrike i tidsskriftet 'Schafe und Ziegen' (sauer og geiter)
Internettlenke og kommentarer	schafeundziegen.com/.../ausbildungswege-fuer-schaefer
Frankrike ▼	
Gjeterskole eller skole med studieprogram som inkluderer transhumans	Yrkesutdanningstilbud i flere deler av Frankrike
Navn på kurs eller studieprogram	<ol style="list-style-type: none"> 1. VetAgroSup i Clermont-Ferrand 2. Sentre for opplæring i og markedsføring av landbruket CFPPA 3. To videregående landbruksskoler tilbyr moduler
Internettlenke og kommentarer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etter- og videreutdanning, diplom, masterkurs 2. Opplæring for gjeterere i drøvtyggeroppdrett (Pamiers, Pyreneene); opplæring for gjeterere (Besançon, Jura); opplæring for gjeterere på fjellbeite (Die, Sør-Alpene; La Côte Saint André, La Motte Servolex, Nord-Alpene); opplæring for gjeterere som driver med transhumans (Pau og Lannemezan, Pyreneene); opplæring for gjeterere med forskjellige aktiviteter (Montmorot, Jura) 3. 'Alpage école' i Contamine-sur-Arve (Nord-Alpene) og Carmejane videregående skole i Chaffaut Saint-Gaudens (Sør-Alpene) for utdanning av saueoppdrettere i den foralpine sonen
Internettlenke og kommentarer	<ul style="list-style-type: none"> • en.institut-agro-montpellier.fr/search (på engelsk) • bergerie-nationale.educagri.fr/.../cfppa-centre-de-formation-professionnelle (på fransk) • epl.contamine.educagri.fr/filiere-agricole (på fransk) • digne-carmejane.educagri.fr/exploitation-ovine (på fransk)

<p>Tyskland</p> <p>Gjeterskole eller skole med studieprogram som inkluderer transhumans</p> <p>Internettlenke og kommentarer</p>	<p>Fagskole for opplæring i yrket som husdyrbonde med et tilbud for 'gjeter':</p> <p>Berufsbildende Schulen des LK Saalekreis, Standort «Carl Wentzel», Delitzscher Str. 45, 06112 Halle, E-Mail: kontakt.cw@bbs-saalekreis.bildung-lsa.de</p> <p>bbs-saalekreis.bildung-lsa.de</p> <p>Det finnes en internatskole for deltakerne.</p>
<p>Hellas</p> <p>Gjeterskole eller skole med studieprogram som inkluderer transhumans</p>	<p>Ikke noe offisielt VET-tilbud.</p>
<p>Ungarn</p> <p>Gjeterskole eller skole med studieprogram som inkluderer transhumans</p>	<p>Ikke noe offisielt VET-tilbud.</p>
<p>Italia</p> <p>Gjeterskole eller skole med studieprogram som inkluderer transhumans</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Den nasjonale gjeterskolen (SNAP) 2. Skolen 'Young Shepherd' i Piemonte 3. Sardinsk skole for bønder med beitedyr 4. Casentino Schools of the Life-prosjektet 'Shep4Bio' 5. Nettbasert kurs 6. Istituto Agrario di Macerata (Macerata landbruksinstitutt) 7. Professor Letizia Bindi (fra Universitetet i Molise) 8. Istituto Storico della Resistenza e dell'Età Contemporanea di Macerata (Macerata 9. Institutt for motstandsbevegelsens og samtidens historie) 9. Professorer fra flere italienske universiteter (spesielt Universitetet i Molise) 10. CNR (Det nasjonale forskningsrådet) 11. Nasjonalpark Monti Sibillini
<p>Navn på kurs eller studieprogram</p> <p>Internettlenke og kommentarer</p>	<p>«Il pastore è un guardiano del futuro» (gjeteren er en vokter av fremtiden), Mål 'å reflektere over beite med gjeting, ivaretagelse og fornyelse av landskaper'</p> <p>Organisert av SNAP (se 1), første gang introdusert i 2023 med deltakere fra hele verden.</p> <p>org.woof.it/.../national-school-of-shepherding (på engelsk)</p> <p>iisgaribaldimacerata.edu.it (på italiensk)</p>

Dette er en oversikt over gjeterskoler og skoler som inkluderer transhumans i sine studieprogrammer fra landene inkludert i prosjektet.

<p>Norvège ▼</p>	
<p>École de bergers ou école avec programme d'études incluant la transhumance</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. École secondaire Sogn Jord- og Hagebruksskule 2. École secondaire Storsteigen videregående skole
<p>Lien web et commentaires</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sjh.no 2. storsteigen.vgs.no
<p>Slovakia ▼</p>	
<p>Gjeterskole eller skole med studieprogram som inkluderer transhumans</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yrkesfaglig videregående skole Pod Bánošom, Banská Bystrica 2. Foreningen for saue- og geiteoppdrettere 3. Nettbasert kurs 4. Agroinstitute of Nitra, The State Cooperation 5. En oversikt over yrkesfaglige skoler i Slovakia er tilgjengelig på portalen til 'A Breeder and a Farmand'
<p>Navn på kurs eller studieprogram</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. 4584 H OO Bonde for høyfjell- og lavereliggende fjellområder / 4553 K Entreprenør for bygdeutvikling 2. «Produksjon av meieriprodukter siden 25. februar 2022; årlige opplæringskurs 'En hygienehåndbok basert på HACCP-prinsippene (Hazard Analysis and Critical Control Points) for produksjon' og «salg av produkter fra sauemelk under fjellandbruksforhold
<p>Internettlenke og kommentarer</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. en.sosbanbb.sk 2. mojbaca.sk/mlady-farmar 3. agroinstitut.sk/en/about-us 4. chovatelahospodar.sk

Dette er en oversikt over gjeterskoler og skoler som inkluderer transhumans i sine studieprogrammer fra landene inkludert i prosjektet.

Spania

Gjeterskole eller skole med studieprogram som inkluderer transhumans

Noen gjeterskoler tilbyr uformell opplæring, for det meste private skoler som drives av stiftelser eller ideelle organisasjoner. F.eks. i:

- Madrid
- Pais Vasco
- Aragón
- Cataluña
- Andalucía
- Extremadura
- Kanariøyene
- Castilla y León
- Castilla-La Mancha
- Murcia
- Valencia

Navn på kurs eller studieprogram

Flere organisasjoner, inkludert offentlige etater, arrangerer kurs om helt spesifikke aspekter knyttet til transhumans, for eksempel osteproduksjon, endringer i regelverk, hygieneaspekter og forsikring, for eksempel de nasjonale bondeorganisasjonene (ASAJA, COAG og UPA), osteprodusentnettverket og Cooperativas Agroalimentarias.

Internettlenke og kommentarer

- escueladepastores.es
- gomiztegi.eus
- escueladepastoreo.com
- escoladepastorsdecatalunya.cat
- escueladepastoresdeandalucia.es
- fundacion.cooprado.es
- aidergc.com/.../escuela-de-ganaderia-y-pastoreo
- milcaminos.es/.../actuaciones-concretas
- castillalamanca.es/actualidad
- carm.es/web/pagina
- agronewscomunitatvalenciana.com

